

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felolvasó szakszervezetének közlése: PURJEZ M. A.

Előfizetési árak vidéken: 3 évi 120 koronára, 1 évi 40 koronára, 6 hónapos 22 koronára.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN: 3 évi 120 koronára, 1 évi 40 koronára, 6 hónapos 22 koronára.

Győzelmeink a Kárpátokban

Előnyomulás Varsó felé.

Az oroszok mindenfelé veszteséget szenvedtek.

A harciérről érkezett értesítések szerint a szövevényes hadak nyugat felől már ágyúlovagságyra megközelítették Varsó külső erőit.

Karpatok vidékén ugyan még mindig támadnak az oroszok, de sikertelenül és itt is több helyen érezték a veszteségeket szenvedtek.

Legtöbbes azonban hadseregünk győzelme a Kárpátokban, itt mindenfelé üldözik az oroszokat és a hirtelen kimerült hadait. Hadseregünk ismét visszafoglalt az oroszok háta mögött, hol három napig elkeseredett küzdelem folyt az oroszokkal és a harc azzal végződött, hogy a háta mögött eldőltek a hadállásukból kioldozták őket.

Mai híreink a következők:

Höfer jelentése.

Az Ung felső völgyében az ellenséget az oroszok mindkét oldalán a határmagasságokon elfoglalt állásból tegnap kiverették. Ezzel három napig tartó harc után ismét birtokunkba jutott a Kárpátok egyik legfontosabb hátsója, amelynek birtokért a hadjárat folyamán már többször elkeseredett küzdelem folyt és amelyet az oroszok január elseje óta megszállva tartottak, külsőlegesen jól megerősítették és több egymás mögött kiépített előőrs állásban szilósan védtek. Az oroszok hátsóit északnyugatra, ugyancsak a Latorca- és Nagyág-völgyében a harcok még tartanak.

Nyugat-Galiciában és Lengyelországban a hóvihar miatt csak mérsékelt tűzharc volt.

Höfer, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese.

Az ung- és latorca-völgyi győzelmek.

Ma valamivel határozottabb kép alakult ki nyugati és beregi megyei helyzetünkről.

A Latorca és Ung völgyében pénteken megindított ágyúháznak ellentámasztása volt. A völgyvezérelési vonalon fölfelé orosz

hadereit visszavonulásra kényszerítették, több ütegüket gránátjaink megsemmisítették.

Az Ung és Lyuta völgyében a beregi helyzettel egyidőben hasonlóként előrehaladást tetünk. Az oroszoknak Csontosról történt elfűzését nyomom követte tűzérési vereségük Melomrétnél, ahonnan Fenyvesvölgyig, az azt fedő Gyilokhegyig, melynél lezárta a találat, teljesen megsemmisítették, sok munitiót, szélőlt ágyút és foglyokat hagya hátra. Vasárnapra a fontos pozíciókat képerő Gyilok hegy tüzérségünk birtokába jutott. Veszteségünk, az oroszokéhoz képest, aránylag nagyon csekély.

A beregi előrehaladásunk és nyugati támadásunk következtében a Fenyvesvölgy-Tihavonulat sem tartalmaz már az ellenség a kénytelen volt az oroszok szerepét visszavonulni.

Az oroszok a negyvenpos harcokban kétezernél több halottat veszítettek. Egyik zászlóját a másik után dobta a tűzvonalba, ezeket azonban tüzérségünk és géppisztolytüzelésünk megsemmisítette.

Nagyberezna és Felsőgyilok és posta már napok óta működik. A teljes rend nem sokára visszatér ugy Beregre, mint Ungba.

Hírek az északi harctérről.

A harciérről ma beérkezett jelentések szerint a tűzharcok engedtek hevességükből a hirtelen beállott hófúrtok miatt. Minden egyéb akciót a magas hó akadályozott meg. Kiszáradt, hogy csapatunk a felső Ung-völgyben kitűnő sikereket aratott. Imént orosz előretöréseket meglopászerűen állították meg, és gyorsan keresztülvették ellentámasztással visszavonulásra. Remélhető, hogy Ungmeze orosz rétegről történt nyugati irányba véget ért azzal, hogy katonáink az oroszok hegyarajjait ismét megszállták.

Bukovinában az orosz hadsereg passzív módon visszahátrált tegnap. Itt is embertőlől akadály a magas

ló. Przemysl körüli semmi említésre méltó esemény nem történt az utóbbi időben.

Az oroszokat visszavertük Ökörmezőről.

Szatmár, jan. 29.

Hat hete már, hogy az oroszok behértek a toronyai vonalom Toronyát, Majdánát és R-penyét elfoglalva, elfutottak Vízözögig. A mi csapatunk akkor ütközött nélkül visszavonultak és elfoglalták a legalkalmasabb védelmi pozíciókat Ökörmező felől, ahol az ellenség további előnyomulását hatéklenül feltartóztattuk.

Ez alatt az idő alatt jobbra csak ágyúharcok és járőrcsatározások voltak.

Hétfőn támadást intéztünk az oroszok legfontosabb pozíciójára, a Kliva magaslat ellen. Tüzérségünk rohamos erővel ágyúháza bocsátott Klivára, melynek sziklái gránátjaink valószínűleg szétrombolták.

Ágyúink védelme alatt gyalogságunk vehemens rohamot intézett a hegy ellen, a melyről a támadásra nem készült oroszok rendetlenül menekültek. Az ágyúharc hevességét jellemzi, hogy a lövések hangját Szatmárról és a külső falakban is hallották. Az oroszok vesztesége halottakban és sebesültekben nagy. Több száz foglyot ejtettünk. Néhány géppisztolyt zsákmányoltunk. Az orosz tüzérség meglepetésében egyideig visszahúzó, belövés nélkül, rendetlenül. Lövedékei a Nagyág folyóba hullottak.

Kliva elfoglalásával birtokunkba jutott az Ökörmező feletti vonal domináns pozíció, mire az oroszok futva menekültek vissza Toronyáig.

Az oroszok visszavonulása Bukovinában.

Az oroszok kirilbani véres veresége óta a bukovinai harctéren nyugalm van. Az ellenség két irányban folytatta visszavonulását: az a sereg, amely a Jakobeni előtt szenvedett súlyos veszteségek után kénytelen volt elfszívóját beszüntetni, elersyedten zengorodott észak-kelet irányába, a Kirilbani szétvert csapat pedig R. danc felé menekült.

Ujabb német siker a craonnei magaslatoknál.

A nagy főhadiszállás körül január 28-án.

Nyugati hadszíntér: A flandriai fenszárton Middelkerke és Slyppe helységeket ellenséges tüzérség bombázta.

A craonnei magaslatokon az

ellenségtől már tegnapelőtt elfoglalt hadállásokhoz kelet felé csatlakozó további 500 méter hosszú lövészárkot ragadtunk el. A franciáknak egy ellenállásukat könnyűszerrel visszavertük. Az ellenségek a január 25-étől 27-ig terjedő harcokban súlyos veszteségeket szenvedtek. Több mint 1500 halott francia maradt a harc éven. A január 27-én jelentettekkel együtt ezerszáz hadifogoly jutott csapatunk kezére.

A Vogézekben Senomes és Ban d'Sapt környékén a franciáknak több támadását jelentékeny veszteségeik mellett visszavertük. Egy löveg és 50 löny francia légénységet elfoglaltunk. A mi veszteségeink egészen csekélyek.

Felső Elzászban a franciák a nideraspach-keidweiler-berzbachi erdők szovonalán megtámadták a nideraspach-ammerwiler-keidweiler-berzbachi erdők között levő állásunkat. A támadásokat mindenütt, az ellenségnek súlyos veszteségeket okozva, visszavertük. Különösen súlyosak voltak az ellenség veszteségei Heidweiler-től délre és Ammerwiler-től délre, ahol a franciák rendetlenül menekültek vissza. Ők francia géppisztoly maradt a kezükben.

Keleti hadszíntér: Az ellenségnek Gumbinnen-től északra ellenünk intézett jelentős támadást kiserleleit visszautasítottuk.

Bieznától és Siepreitől északra egy orosz csapatot visszavertünk.

Lengyelországban nincs változás.

A legfelső hadvezetőség.

Varsó felé.

Rotterdam, jan. 29.

A „Daily News“ tudósítója jelent Varsóból: A nagy beállással a német utászcsapatok erősen dolgoznak a folyókánál, hogy azok befagyását megakadályozzák. Gránátokkal robbantják a jéget.

Három Zeppelin Páris fölött.

Berlin, jan. 29.

Rotterdamból táviratozzák a Lovanzeniger-kelet, hogy a „Rotterdamische Courant“ szerint a múlt héten három Zeppelin keringett Páris fölött. A véletlen úgy hozta magával — írja a lap párisi tudósítója — hogy késő délután éppen a párisi rendőrfőnök hivatalos szobájában voltam, mikor jelenték három ellenséges léghajó közeledését. Rögtön kiadták a rendeletet, hogy az egész várost el kell tölteni. Mikor után a vezedelem elszűlt, az egész dolgot úgy (sz-

(elték fel), mintha löbróba lett volna a város elcsöstellésére.

Berlin, jan. 29.

A „Lokalanzeiger“ közli: Páris védelmére, hogy elhárítsák a Zeppeinek várható támadását, a „Hannoverscher Cour“ szerint nyolcvan páncélos, géppuskákkal felszerelt repülőgépet tartanak felállításra készen.

Ypern pusztulása.

Berlin, jan. 29.

A „Berliner Tageblatt“ jeleni Amsterdamból: A „Tid“ nek S'uyeból érkezett jelentése szerint Ypernb, bár a bombázás még tart, a lakosság nagyrésze, még pedig 19 000 körül 11 000, visszatért. A pusztítás és a árok igen nagyok. A nagy csanakok tornyai mind hiányzanak, a legtöbb épületek pedig csak a külső falai állanak. A St. Martin-templomból is csak a puszta falak maradtak meg. A javítottárat teljesen elpusztult, ugyiszlén a városi múzeum. A lakosok közül számosok, különösen sok család megölték a bombák. A környékbeli falvak körül különösen Besselaere szenvedett nagy kárt. Ez a lövés teljesen elpusztult.

Szerbek és mohamedánok harca.

Szalónki, jan. 29.

Srumpica vidékén heves harc volt a szerb katonák és a menekülő mohamedánok között. Hírhírt eset fordult elő Mala vidékén. A szerbek meg akarták akadályozni azt, hogy a mohamedánok bolgár területre lépjenek. A szerzés elől elmenekült mohamedánok száma háromezretre becsültek.

A tehetetlen szerb sereg.

Róma, jan. 29.

Az olasz közvélemény néhány nap óta élesebben foglalkoztatja az a kérdés, hogy mi történik a balkáni hadszíntéren? Megállapítják, hogy nemcsak a monarchia hadvezetősége, jelenül, hogy a déli hadszíntéren nincsenek események és nyugalom van, hanem azonos tartalomú és hasonló rövidségű jelentésekkel szólnak ki a népi sajtóiroda utján is. Megiepi az olasz közvélemény, hogy a megszerzett népi tömegesség és dicsekvés helyett már hetek óta semmi eseményről nem érkezik hír a szerbek ez idő szerinti fővárosából és a valjevóli szerb főhadiszálláson időző hadilendülőknek nincs jelentési valójuk. A föllógások, melyek ezt a helyzetet megokolják, nagyon eltérők egymástól. A földalati hadilendülők azt állítják meg, hogy az időjárás és a terüviszonyok akadályozták a déli hadszíntér akcióit, az elfoglaltan kritikusok azonban azt jelentik, hogy a szerb hadsereg aktora és olyan veszteségeket szenvedett, sikere olyan fázisokba került és az azt megelőző vereséget annyira meggyengítették, hogy azóta nagyobb akcióra képtelen marad. A szerb hadvezetőség már egyáltalán nem képes a hadsereget

úgy reorganizálni, hogy az egy elfenzírt kisérhelne meg, mintam a decemberi ellentámadásnál igénybe vette és fölhasználta minden erejét. A municiópótlás és az élelemmel való ellátás francia és orosz segítséggel még lehetővé válik, de új csapatokat a szerb hadvezetőség többé nem képes előteremteni. Nem is hiszik, hogy a szerb hadvezetőség a háboru során újra vállalná a kezdeményszó szerepét.

Az oroszok 11.000 románt tartóztattak le Bukovinában.

Kopenhágsz, jan. 29.

Pétevári híradás szerint az oroszok Bukovinában addig 11.000 román nemzetiségű lakost tartóztattak le.

Románia magatartása.

London, jan. 29.

A Times cikket ír Románia magatartásáról megbízható bukaresti jelentések alapján. Ugy látsz, hogy Románia az extensio-hatalmaktól teljesen függetlenül óhajtja elintézni ügyét az osztrák és magyar monarchiával.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár. Január 30. Szombat. Róm. kath. Már. sz. Protestáns Már. sz. Görög Orosz jan. 17. N. Ant. ap. Nap kel 7 óra 32 percek, nyugszik 4 óra 55 percek.

Időjárás. Lényegtelen hőváltozás mellett változékony idő várható, még sok helyütt havazással. Sürgönyprognozsis: Hideg, változékony, sok helyütt csapadék. Déli hőmérséklet: 26 C.

A rendőrhatalóság felhívása. Makóvárosi rendőrhatalósága felhívja azon matóli lakosokat, akik katonaság részére nemcsak lovakat, hanem bármilyen más állatot eddig eladták, hogy az ezekről szóló marhaleveleket február hó 15 ig a marhalevelekezelő irodába adják be. A jövőben szabályszerű marhalevel nélkül a katonai biztosságoknak sem szabad seggmenemű állatot eladni a a ki marhalevel nélkül ad el állatot, azt a miniszternek most kiadott rendelete értelmében marhalevel nélkül eladás miatt szigorúan megbüntetik.

A kormány szigorú a lisztrágasággal szemben. A kormány és a helyi hatóságok előtt ma már tisztán állnak az okok, amelyek miatt a közönség a szigorúan kiszabott maximális árak dacára sem jutnak a kért mennyiségű vagy minőségű liszthez, ha csak az árakat borsosan túl nem fizetik. A kormány a maximális gabona és liszt árakat tapasztalati alapon, az országban rendelkezésre álló gabonamennyiséghez mérten állapította meg és pedig elég liberálisan a termelők javára. Nincs oka tehát, hogy lüzákedésnek szigorából engedjen s a gabona és lisztrágaságot lelkelethez erőszakoló érdekcsoporthoz (szükepaták) táplálja. Az árszabályozó törvényes rendelkezést később napjától kezdve állandóan megszegték azok, akiknek

szólt és a közönség minden rétegekből egymásra hangzott a panasza, hogy a maximális árak csak írott malaszt. Ezán már nem így lesz a dolog, mert a kormány a legszigorubb megtorló lépésekre készül a maximális árakat megszegők ellen. Garancia van arról, hogy a közönséget nem fogják ok nélkül a maximális árakon túl kiurorázni. A kormány legújabb intézkedései nemcsak a világot látnak a működésbe jön az egész ellenőrző s a visszavételeket rögzítő megtorló szervezet, melynek funkciót a törvényhatóságok közegei lesznek hivatalos elinténi.

A halaszthatatlan gazdasági munkálatok. A hivatalos ism száma közli a személyes szolgálások és szolgáltatások tárgyában kiadott következő rendelet: Ahhoz, hogy a közigazgatási hatóság az 1914: L. t. c. 5. S ában meghatározott személyes szolgálások és egyéb szolgáltatások igénybe vételét, valamint halaszthatatlan gazdasági munkának közérővel végzését elrendelhesse, a miniszterium részéről szükséges felhatalmazást a saját ügykörökét érintő munkálatok tekintetében arra a területre, ahol ennek szüksége felmerül, esetéről esetre az illetékes miniszterek adják ki és ugyan ők adják meg az e részben szükséges közlelbbi utasításokat. Az 1914: L. t. c. 5. S a alapján teljesített személyes szolgálatokért és egyéb szolgáltatásokért járó térítések az illetékes miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel állapítja meg.

A dohánybevételek határnapját elhalasztották. A mostani rendetlen időjárás nagyon megnehezítette a dohány csomózását. Még december hónap elején is napos, száraz idő volt, úgy hogy a dohány csomózása lehetetlen volt, viszont az utóbbi hetekben oly nedves lett az idő, hogy a dohányból szinte facsarni lehetett a vizet, úgy hogy ismét lehetetlen a dohány csomózás. Ezért a kiadott rendszer beállításra a dohánytermelők legnagyobb része nem tudja az idelel dohánytermését beszállítani. A beváltó határnap elhalasztása tárgyában a dohányjövődél központi igazgatóság új határozott, hogy a termelő dohánytermését általában bármilyen fontos oknál fogva (szedves időjárás, csomózás és simítás önakkadása, utak járhatatlansága stb.) a kiadott határnapon a beváltóhivatal raktárába nem képes beszállítani, úgy ezt a körülményt a termelő a beváltó hivatalnak nyolc nappal a beváltó határnap előtt bejelenteni tartozik, amely alkalommal a beváltó határnap kitérését kérheti. A bejelentés és az új határnap kérese írásban vagy szóval is történhet. A kért halasztást a termelő minden akadály nélkül megkapja.

Küldjünk katonáinknak thermalvegeket, teát, konyakot, likért, csokoládét, cecest! Az adományokat köszönettel fogadja s a hadtápparancsnokságokhoz juttatja a honvédelmi ministerium Hadsegéyző Hivatala, Budapest, IV. Váci-utca 38.

Anyakönyvi hírek. Elhaltak: Borka Rozália 2 éves, Hős Árpád 21 éves, Széll Viktória 19 éves korában.

Az ütközet tüzében.

A csaták csodái.

Lépten - nyomon tapasztalhatjuk, hogy a csodák nagyszerűen működnek ebben a világháboruban. Mert csakis csodáknak mondhatók, a mik egy-egy ütközetben is előtűntek történnék. Hogyha nem így volna, ma már sem a muszkának, sem a franciának, sem a szerbnek nem volna egy katonája se s mi magyarok, németek, osztrákok is bizony — csöhl állanánk.

A csatatereken ezer meg millió katona áll szemben egymással, majd rohan egymásnak s ezer, meg millió puskák, géppuska, még kisebb s nagyobb ágyú ontja öldölő lövedékeket az ellenség ezer meg millió katonából álló csapataira. Mint nyári napokon a hirtelen jövő zuhogó zápor, úgy hullanak ránk a puska-golyók, srápnel-szilánkok, meg a gránátarabok. Mégis aránylag mind e lövedékek kevés embert találnak s még kevesebbet sújtanak agyon.

Sokszor elgondoltam már egy ütközet után, micsoda csodák vezetnek e lövedékeket.

Ha teljes figurát mutatva rohanok az ellenség felé, lábaim körül turkálják a földet a fránya puska-golyók s ugyanakkor fejem fölött is pokoli sivatással surrannak tovs, míg ugyan-csak eszalatt szintén fejem körül egy-egy srápnel igyekszik borzalmas süvöltéssel tullicitálni kicsi öccsöt, a puska-golyót. Két oldalról s előlről hátulról örült bugással lecsapódó gránátok meg csak úgy szórják rám a mélyen kiturt föld fekete porát és apró göröngyeit.

Ha meg lehasalok valami vakond duránál nem nagyobb fedezék mögé, ott is fejemnél, hátamnál, lábamnál, mint dühös rajzó darazsak tova-iramlással donganak körül a puska-golyók s a srápnel lövedékek.

Igy vagyunk az ütközetekben százan, ezren, meg milliónyian. Jobbra-balra tölünk s elől vagy hátul el el csak egy-egy bajtársunk, sokszor egyszerre több is s van olyan, a kit öt hat lövedék is talál egyszerre, avagy egymás után, mi meg meggyünk előre, vagy hasalunk tovább és elkerül bennünket a sűrő golyó-zápor.

Ha jól emlékszem, Jókai mondja valamelyik csata-rajzában, hogy — „ütközet után hős, a ki meghalt, eb a ki él.“ Hát bizony ez ütközetekben — millió esetben — egy fáradtsággal jár hössé lenni, vagy ebnek maradni. Véletlen, amit eltalál a golyó, de az már egyenesen csoda, aki egy golyót se kap.

De még a találatoknál is érdekes csodák történnek. Csak néhány esetet hozok fel, a miket én magam is láttam.

Egyik szakaszvezetőmet akkor érte lövés, a mint éppen állva célozott az ellenség felé. Az ellenség golyó a manlicher agya alatt fekvő balkeze kis ujját roncsolta szét s ugyanaz a golyó a kis ujjról, mikor végzett azzal, nem ment tovább előre, a mikor a mellbe furdott volna, hanem rézsut lecsapódva szakaszvezetőm ballába bakkanosának a sarkáról lépte le a — patkót.

Egyik népfelkelő bajtársamnak a jobb kezefején levő bőr alá szaladt be a golyó s végig csak a bőr alatt haladva, könnyökön futott ki.

Egyik hadnagy bajtársamnak egy bolond manlicher golyó épp a vak-szeménél hatolt a bőr alá s pár milliméterrel odább kibujt a bőr alól, tovább süvített a nélkül, hogy nagyobb bajt okozott volna.

Még bolondabb csodát vitt véghez az a golyó, a mely egyik népfelkelőmnek a dorékszijcsatájához vágódva, onnan nyitva levő tölténytáskájába futott s mint rakoncátlan gyerek meg lapulva a huzódott meg annak az egyik sarkában.

Egy srappel-darab meg egyik bajtársamnak a kezéből, mikor éppen célsólt, ütötte ki a puskát, ezt ketté is törte, de más bajt nem csinált.

Abban az órált fergetegben, mely egy-egy ütököt alatt borzalmasan süvölt keresztül kasul az egész harcomozón, nagyszerűen működnek a harcost mentő csodák. Ha nem így volna, ma már háboru se volna, mert — harcos se volna.

Dr. K. P.
népl. főhadnagy

Értesítés Kőbányáról!

Szíves tudomására adjuk a nagyérdemű közönségnek, hogy Csánádvarmegye részére

**főraktáronkat
Iritz Sámuel özv.
cégnek**

adunk, ahol mindenkinek módjában van a legjobb és legisztiább eredeti gyári töltésű Világos Maláta és Dupla Maláta söröket beszerezni, kisebb és nagyobb mennyiségekben. Vendéglátók és italmérők külön kedvezményes árakban részesülnek. — Kőbányai Polgári Serfőzde Résvényársaság.

Levelek Przemyslből

Értesülések a körülzárt várból.

Czepe Páltól Przemyslből küldött levelező lapon Szegedi Mihály tudatja Nagymajtán lakó hezzá tartozóival, hogy ő egészséges.

Börcsök István Makó Hosszú utca 725. számú lakossal tudatja Przemysl városban levő Jemel Imre sógora, hogy nála semmi baja.

Dudás Sándor arról értesíti Páspöktelezén lakó Dadás Pált, hogy neki nála semmi baja.

Sötét Iere tudatja Makón Szent Anna-utca 27. szám alatt lakó Sötét Mihállyal, hogy neki nála semmi baja nincs.

Siket János Przemyslből Makó Wakerle utcai hozzátartozóit, hogy ő egészséges.

Kiss János Makó Hédervár-utca 17. szám alatt lakó feleségét értesíti jó egészségi állapotáról. Ugyancsak az ő levelező lapján hasonlóan írnak: Papp József Makó Arany János utca 63. szám alatt lakó szüleikhez, Oláh Antal is elküldte Makó Bercsny utca 13. szám alatt lakó Oláh Mihálynak, Erdel Sándor Makó Arany János-utca 62. szám alatt levő hozzátartozóinak, Nagy Gy. Ferenc is jó egészségéről ír Nagy Gy. Sándornak Makó Murányi utca 4. szám alá.

A Szilágyi Mihály levelezőlapján Zserkó János értesíti nejét, Makó Ludvai-utca 57. szám alatt, Özv. Márton Páint Pecsirta-utca 17. szám alatt is értesíti, Megyesi Katalint Kápolna-utca 6. szám alatt veje értesíti, Igaz Andrástól férje értesíti Sütő utca 28. szám alatt, hogy egészségesek.

Acz József levelezőlapján Brutyó József tudatja Makón, Kisfaludi u. 9. szám alatt lakó Kereső Antallakkal, hogy neki nála semmi baja nincs. Baricsik Károly tudatja Bácsföld váron lakó Baricsik József nevű édesapjával, hogy nála semmi baja nincs.

Hasonlóképp értesítik Przemyslből a várból levő hozzátartozóik Hegedűs Jánosné Kiszombor szőlő telep 744. szám, Kovács Mihály-né Temesmegye Gizellafalván és Barát Vendelné Porgázyon.

Mire van szüksége a sebesült katonának.

A társadalmi közjólékonyság a mai háborus világban ambícióval keresi a tért, ahol vitézül harcoló katonáinknak segítségére lehet; a céltudatos irány megadására külön hadsegélyző hivatal áll rendelkezésre, mely különös gondot fordít arra, hogy a társadalmi segítségnyújtás a gyakorlati élet követelményeinek megfelelő legyen.

Ilyen gyakorlati követelménynek bizonyult a csatlósra megsebesült katonáknak kórházba való szállításaukig töltött meleg teje, forró teával, alv. erősítéssel, mely csíra különösen beváltak a thermosok. Az öltet magyar embertől származik, aki a szekéres hozott, vagy gyalog vándorló és a vérvérzés megfolytán a hosszú úton a megfagyás veszélyének kitett katonáknak ugy-azólván életét mentette meg thermosba vitt meleg tejjel.

Köztudomású, hogy a legnagyobb kinszenvedés az a hosszú út, mely a sebesülteknek a harcortól az állandó gyógyhelyig kell megtenni. Ezen a kinszenvedésen segíteni mindnyájunknak emberbaráti kötelessége.

Gróf Tisza István veteite fel azt a követésre méltó szép eszmét: „gyűjtünk thermosokat!” Ezek segítségével csatlósok testvéri szeretettel érnek a hátdő katonáink nehéz helyzetben a vívőhöz tövé teheszük súlyos szenvedéseiket. Thermosok segítségével módot nyújthatunk arra, hogy melegebb és erősítő italok mindig kéznél legyenek.

Thermosokon kívül szükség van erősítő it lokra, tokaji berrra, cognacra és likőrökre, azután csokoládéra és csicserre, amelyek szintén igen alkalmasak arra, hogy a meggyőző szervezettel feloldítsák. A vadászembereknek bizonyára lesz nélkülözhető thermosuk és minden módosabb háztartásban található felesleges erősítő ital. Midezeket közönséggel átveszi a hadsegélyző hivatal Budapestben, IV. Váci utca 38. szám alatt levő raktára avégből, hogy azokat a hadlépparancsnoksághoz juttassa.

A vidéki adományokat legcél-szerűbben a közönségi előjárásoknál lehetne összegyűjteni, melyek azokat azután Budapestre juttatnák.

Here polyva és tavaszi

árpa szalma

IRITZ MIKSÁNÁL

kapható, kazalonként és ölenként.

Száraz szalma

sértés perzselésre

Iritz Sámuel özv. cégnél

kapható.

Makó város szive.

Hivatalos nyugtázás a katonai kórházi adományokról.

A város által berendezett katonai sebesült kórházak részére a következő adományozniak.

Pénzqeli adományok:

Makói takarékpénztár rt. gyűjtőperselyébe befolyt 22 korona.

Természetbeni adományok:

Torma Tóh Antalné szőlésző 3 párna, 1 lepedő, Rotter Gyula 2 hordó, Mágori József 5 zeller, 1 kosár hagyma, 1 kosár burgonya, Kusz György 1 nagy kosár burgonya, Oláh Mihályné 10 tojás, Dr. Bán Zsigmondné 1 zacskó tea, Sepsei Samuel 80 kgr. liszt, Nagy Jánosné 3 liter zsír, 1 kgr. szalonna, Takács Jánosné 1 kg. kocka cukor, 5 citrom, egy csomó leves léssz, Ha Tóth Jullika 8 tojás, 200 sütemény, N. N. 1 kosár vöröshagyma, Szabó Istvánné 35 tojás, 1 liter bor, 1 táj sütemény, 1 üveg lekvár, Jóó Jánosné 1 kanua tej, 2 és fél liter teffel, 2 drb. lug, Szabóné 10 tojás, Szabó Istvánné és Takács Jánosné 40 katonának hája sütemény, Baranyi Antal 2 és fél kgr. szalonna, 2 és fél kg. tarhonya, 15 tojás, 4 üveg befőt, Takács Jánosné 5 és fél kg. sertés hus.

REGÉNY

Egy világváros rejtelmei.

(797)

94. fejezet.

A nagy jötevő.

Az államnak ma külön érdekei vannak, melyek elátnak az egyén érdekeiétől.

Es ez nem is lehet másképp, az államnak is vannak feladatai, a melyek pénzbe kerülnek, ennél fogva az állam sok pénzt von magához.

Az államnak az összesség védelméről kell gondolkodnia, ennél fogva hatalmas könyven tultang s az összesség nevében elyomja az egyént.

Ennél fogva beáll annak szükségessége, hogy az egyén is védje magát.

Az állami hatalom árnyékába az egyén is megveheti saját boldogulásának alapját, csak az igazi utat kell választani.

Ne várjunk az államtól mindent hanem tegyük magunk is valamit.

E célt akarja szolgálni a „Banca” itálana”, mely olyan szóra lesz fektetve, hogy azt mindenki igénybe veheti, akár mint beteg, akár mint kölcsönző.

A nagy bankok a kisparosok és a kisgazdák elhanyagolják, nem fordulnak vele, pusztulni engedik, mert nincs váltóképessége, nem bejegyzett cég.

A „Banca Itálana” pedig éppen ezeket fogja felkarolni.

A kisgazdák és kisparosok képezik a lakosság tömét, ezekből áll a nép — de ép ezt az osztályt hanyagolják el legjobban.

Éppen azért szegényedik és pusztul a nép.

Folyt. köv.

— Egy ügyes józan —

kereskedő segéd,

aki nem hadköteles, felvétetik IRTIZ SÁMUEL özv. cégnél.

Egy jóforgalmu

italmérés

berendezéssel együtt eladó. Értekezhetni lehet Iritz Sámuel özv. cégnél.

Keresünk megvételre használt wertheim szekrényt.

Cim a kiadóba.

Egy üzlet helyiség

esetleg műhelynek is kiadó Iritz Sámuel özv. cégnél.

Egy szakképzett

vincellér,

aki a konyhakertészethez is ért, felvétetik Iritz Miksánál.

Hogyan leszünk 100 esztendősek?

Válasz: Igyék naponta 1-2 palack Szent István duplamaláta sört.

Ez nemcsak a legelvezetesebb itál, de csodálatos gyógyhatása is van idageesség, étvágyhiány, vérszegénység, álmatlanság, gyomor-bajoknál; igen ajánlatos lábbadozó betegeknek, szoptató nőknek is.

Ezen világhírű sört a Kőbányai Polgári Serfőzde gyártja. — Kapható minden fűszer- és csomoge üzletben. Eredeti gyári palacktöltésben kapható: Iritz Sámuel özvegye cég-nél, Makón.

1914. december havi katonai lóvásár alkalmával jótékonycslra adakoztak:

Kitünő hegyi borok

literenként 80 fillér, öt liter vételnél 72 fillér literje, nagyobb vételnél olcsóbb. Vidékre 50 literen felül 52 fillér literje.

Iritz Sámuel özv. cégnél Makón.

Van szerencsénk t. üzletfeleinket értesíteni, hogy vammalmunkban a vámot buza, rozs, árpa és tengeri örlésnél

8°/₁₀-ra szállítottuk le.

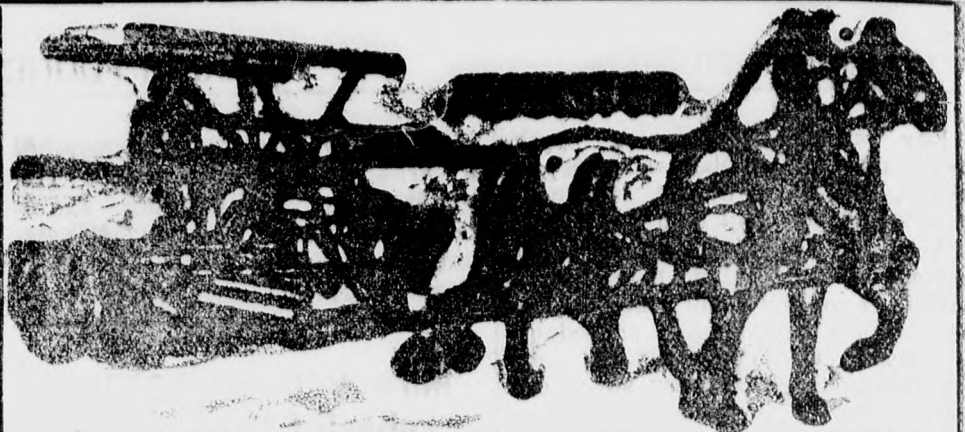
A buzánál, rozsnál és árpánál csak természetbeni vámot szedünk, ellenben tengeri darálását 1 K 20 fillér készpénz vámért teljesítjük.
Zeitler gőzmalom.

J Á K S Ó   Á D Á M
műszerész- és géplakatos   Makó, Deák F-u. 10.

Javit és átalakít, kiváló szakértelemmel: Motorok, dinamók és elektró motorok, automobilonok, motor-kerékpárok és kerékpárok. Fegyverek, fegyveranyagok, varrógépek és gramafonokat. Elvállal: Házitelefonok, villamoscsengők és írógépek évi jókarban tartását. Érdeklődőknek e szakmába vágó dolgokban szívesen 0-0   0-0   ad felvilágosítást.   0-0   0-0

Levélbeli hívásra vidékre is elmegyek.

Értesítés! Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy Szt. János-tér 20. sz. a. (saját házamban) a legújabb modellű **JOHNSTON** kévekötős aratógépek már megérkeztek és azokat a legolcsóbb árban bocsájtom nagybecsű vevőim rendelkezésére.

Johnston-féle aratógépek Makón és környékén több mint 300 gazdánál működnek, azok legnagyobb meglepésére, ami fényes bizonyítéka az aratógépek kifogástalan voltának, agyszintén már megérkeztek a legújabb négyzetes kukorica ültető is. — Ugy az aratógépek, mint a kukorica ültető gépek állandóan teljesen felszerelve vannak raktáron. Fontos még az, hogy aratógépek részei nálam egész éven át kaphatók. A legsürgősebb munkaidőben sem történik az aratásnál fennakadás. — Raktáron tartok kifűző Sisal-féle kévekötő zsinogot, elsőrendű gépolajat, Bacher-féle ekéket amerikai tüköracél kormánynyal, Imperátor műtrágya és magvető gépeket, saját találmányu vessző utászatu vas-pálcás boronákat, répa és szecakavágókat. — Együttal bátorodom a t. gazdaközönség figyelmét felhívni a legmodernebb gépekkel és szerszámokkal felszerelt gépjavitó műhelyemre, ahol mindennemű javításokat a legszakoskerűbben, jutányos áron készítek autogén hegesztő gépemmel a legkomplikáltabb munkákat végzem. — Vizezeték és fűrdők teljes berendezését jutányos áron vállalom. — Magamat a n. é. közönség szíves pártfogásába ajánlom, maradtam kiváló tisztelettel

LIPTÁK BÉLA mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye Makó, Szent János-tér 20. ujszám. Saját készítésű szabadalmazott hagymakapák állandóan raktáron. Részletfizetési kedvezmények.   Telefon szám 126.

Teljesen ingyen

adunk mindenkinek felvilágosítást „Hőseink nagy arckép-albumá”-ra vonatkozólag, ha a nap bármely szakában felkeresi kiadóhivatalunkat. Ezen a helyen is megemlítjük, hogy a behozott fényképek már munka alatt vannak, most új gyűjtést kezdünk, hogy mindazok, akik még nem hozták be hozzátartozóik fényképét kiadóhivatalunkba, módjukban legyen azokat elhelyeztetni az arckép-albumban. Tehát mindenki, ki

egy díszkötésű albumot

akar magának, melyten férje, rokona, vagy hozzátartozója arcképe van megörökítve, hozza be minél előbb azoknak fényképeit hogy a már nem soká sajtó alól kikerülő diszes arckép-albumban látható legyen. — Ha elegendő fényképpel rendelkezünk, akkor a további gyűjtést befejezzük, fényképeit mindenki sértetlenül vissza kapja és az albumot 1 korona lefizetése után átveheti.